

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-07-16 Nr. 429-156
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2024 m. balandžio 19 d. – 2025 m. balandžio 19 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta ERGO gyventojų turto ir asmens civilinės atsakomybės draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis), kuria buvo apdraustas gyvenamasis namas, namų turtas gyvenamajame name, tvora su vartais (pagalbiniai pastatai), šiltnamis (pagalbiniai pastatai). Gyvenamasis namas ir namų turtas apdrausti draudimo variantu „Turtas“. Draudimo apsauga suteikta Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 056¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu.

Pareiškėjas draudikui 2024 m. rugpjūčio 2 d. pateikė pranešimą apie dėl 2024 m. liepos 28 – 29 d. buvusio stipraus lietaus „užlietą kiemą, dėl ko apgadinti namo laiptai“ (toliau – Įvykis). 2024 m. rugpjūčio 14 d. UAB „Smart claims“ ekspertas atliko apdrausto turto sugadinimų apžiūrą, kurios metu užfiksavo „atitrūkusią nuo pagrindinio pastato laiptinę – terasą, pasėdusį pamatą, namo lauko sienų dekoratyvinio tinko pažeidimus (nutrupėjimus)“.

Draudikas Įvykio administravimo metu kreipėsi į nepriklausomus ekspertus X. Y. ir Y. Y., kurie parengė „Išankstinio tyrimo ataskaitą Nr. (*duomenys neskelbtini*)“ (toliau – Eksperto išvada). Eksperto išvadoje konstatuojama, kad apdraustam turtui padaryti defektai yra ilgalaikio poveikio apdraustam pastatui pasekmė. Draudikas, vadovaudamasis Taisyklių 6.11, 6.21 ir 6.24 papunkčių nuostatomis, Įvykį pripažino nedraudžiamuoju, pareiškėjui nurodydamas, kad Įvykio požymiai neatitinka staigaus ir netikėto (draudžiamąjo) įvykio kriterijų.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, draudikui 2024 m. spalio 18 d. raštu adresuotoje pretenzijoje ir kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo išnagrinėjimo nurodė, kad Įvykis įvyko, kai „liūtis užliejo pareiškėjui nuosavybės teise priklausančio gyvenamojo namo kiemą. Gatvės lietaus sistemos buvo nepajėgios surinkti labai didelį kiekį vandens, todėl vanduo kaupėsi kieme, t. y. apie 0,5 metro žemesnėje, negu esama gatvė vietoje. Vanduo, susigerdamas į gruntą, nusodino ir paplovė gyvenamojo namo pamatus. Būtent dėl nurodytų priežasčių atsirado fotonuotraukose užfiksuoti pamatų ir gyvenamojo namo sienų įtrūkimai“.

Pareiškėjas pabrėžė, kad jis Įvykio metu buvo išvykęs, tačiau 2024 m. liepos 31 d. atvykus į draudimo vietą buvo matomos liūties pasekmės. Pareiškėjas nurodė, kad, „tvarkydamas kiemą, pamatė sienoje įtrūkimus, kurių nei draudimo sutarties sudarymo metu, nei iki liūties nebuvo“. Pareiškėjas taip pat teigė, kad „po minėto įvykio apie savaitę laiko vis dar girdėjo trūkinėjančių, eižėjančių sienų garsai“.

Pareiškėjas nurodė, kad prieš Draudimo sutarties sudarymą draudiko atstovas atliko išorinę draudžiamo pastato sienų ir pamatų būklės apžiūrą, tačiau nebuvo konstatuotas rizikingas statinių nusidėvėjimo faktas ir nebuvo siūloma atlikti išsamesnį grunto ir pamatų tyrimą. Pareiškėjas pabrėžė, kad jis tinkamai vykdė draudimo rizikos vertinimui reikšmingos informacijos

¹ Galioja nuo 2022 m. liepos 15 d.

atskleidimo pareigą. Be to, pareiškėjas nurodė, kad jis nepažeidė Draudimo sutarties sąlygų, įpareigojančių draudėją informuoti draudiką apie draudimo rizikos pasikeitimą, kadangi jam nebuvo pareigos informuoti draudiką apie laikiną išvykimą iš draudimo vietos.

Pareiškėjas pabrėžė, kad Radviliškio rajono savivaldybės mero 2024 m. liepos 30 d. Potvarkio „Dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo ir operacijų vadovo paskyrimo“ (toliau – Potvarkis) duomenys patvirtina, kad Įvykio metu „buvo paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija dėl stichinio meteorologinio reiškinių – labai smarkaus lietaus ir kartu pavojingo meteorologinio reiškinių – stipraus vėjo“. Todėl Įvykio požymiai atitinka Taisyklėse įtvirtintų draudžiamųjų įvykių „liūtis“ ir „audra“ sąlygas.

Pareiškėjas nurodė, kad Eksperto išvada negali būti pripažįstama objektyviu ir pakankamu įrodymu, galinčiu pagrįsti, kad Įvykio požymiai atitinka Taisyklėse įtvirtintus įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju požymius. Eksperto išvadoje nurodyta, kad Įvykio metu įvyko avarija, tačiau pareiškėjas pranešime apie Įvykį buvo nurodęs, kad žala apdraustam turtui buvo padaryta dėl gamtinių jėgų (liūtis ir audros) poveikio. Pareiškėjo teigimu, Eksperto išvadoje nepagrįstai buvo nurodytos aplinkybės apie tęstinio pobūdžio apdraustam pastatui padarytą žalą, kadangi tokie duomenys prieštarauja prieš Draudimo sutarties sudarymą draudiko nustatytiems duomenims apie draudžiamo pastato būklę.

Be to, pareiškėjas pabrėžė, kad draudikas, priimdamas sprendimą Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, netyrė priežastinio ryšio tarp apdraustam turtui padarytos žalos ir Įvykio metu stichinį meteorologinį reiškinį atitinkančių gamtinių sąlygų. Pareiškėjas nurodė, kad jis dėl Įvykio patirtą nuostolį vertina 26 811,66 Eur dydžiu ir draudikui kėlė reikalavimą išmokėti šį nuostolį atlyginančią draudimo išmoką.

Draudikas pateiktame atsiliepime dėl pareiškėjo kreipimesi nurodytų aplinkybių pabrėžė, kad Įvykio požymiai atitinka Taisyklėse įtvirtintas Įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygas. Draudiko teigimu, šiuos duomenis patvirtina Eksperto išvada, kurios pagrindu nebuvo nustatytas staigus ir netikėtas poveikis apdraustam turtui. Vartojimo ginčo nagrinėjimo metu draudikas pateikė 2025 m. liepos 3 d. Eksperto išvadą parengusių ekspertų šios išvados papildymą (toliau – Eksperto išvados papildymas), kuriame nurodyta, kad „vizualiai matomiems defektams pašalinti reikia pakeisti vonios plyteles, naujai įrengti armavimo ir dekoru sluosnį fasade, perdažyti po laiptais esančią patalpą ir užtaisyti atsiradusį trūkį“. Minėtų defektų atkūrimo išlaidos sudaro 2 947,32 Eur. Eksperto išvados papildyme taip pat nurodyta, kad ekspertai nevertino „grunto po pamatais stiprinimo“ išlaidų.

Remdamasis Eksperto išvados papildymo duomenimis, draudikas nurodė, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas išmokėti 26 811,66 Eur draudimo išmoką taip pat yra nepagrįstas ir dėl ekspertų užfiksuoto nuostolio dydžio. Be to, draudikas pateikė Eksperto išvadą parengusio eksperto ir UAB „Smart claims“ specialistų papildomus paaiškinimus bei žalos pobūdžio papildomą vertinimą ir nurodė, kad minėti duomenys bei Įvykio administravimo metu surinkta informacija patvirtina Įvykio požymių atitiktį nedraudžiamosios įvykio sąlygoms. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas pabrėžė, kad jam nekyla pareiga mokėti pareiškėjo reikalaujamos draudimo išmokos.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kyla dėl draudiko atsisakymo Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir dėl Įvykio pareiškėjui išmokėti reikalaujamą 26 811,66 Eur draudimo išmoką pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar draudikas tinkamai pritaikė Draudimo sutarties sąlygas ir ar pagrįstai atsisakė išmokėti pareiškėjo reikalaujamą draudimo išmoką.

Remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata, minėta sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudimo sutartimi draudimo objektui (draudėjo ar naudos gavėjo turciniams interesams) suteikiama apsauga – įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui². Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtomis draudimo rūšies taisyklėmis (standartinės sąlygos), tiek draudimo liudijime aptartomis individualiomis sąlygomis. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad draudimo taisyklės yra standartinės, bendros sąlygos, paprastai taikomos visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, o draudimo liudijime nurodomi ne bendri, bet konkrečią sutartį individualizuojantys duomenys³.

Pareiškėjas, draudikui keldamas reikalavimą įvykį pripažinti draudžiamuoju, nurodė, kad žala apdraustam turtui buvo padaryta dėl Taisyklėse įtvirtintus draudžiamųjų įvykių „liūtis“ ir „audra“ kriterijus atitinkančių gamtinių jėgų poveikio.

Taisyklių 4.4.1 papunktyje draudžiamasis įvykis „audra“ apibrėžiamas, kaip nuo klimato priklausančių oro masių judėjimas, esant vėjo stiprumui daugiau kaip 18 m/s. Draudimo išmoka yra mokama už nuostolius (žalą) apdraustiesiems daiktams, kurie sunaikinami, sugadinami ar prarandami dėl tiesioginio audros poveikio ir dėl jos ant pastatų užverstų medžių ar kitų objektų. Draudimo apsauga neapima lauke, atvirose priestatuose esančio namų turto nuostolių, išskyrus atvejus, kai šis turtas yra pritaikytas naudoti ir laikyti lauke pagal II dalies 9.3. papunktyje aprašytas sąlygas. Taisyklių 4.4.4 papunktyje draudžiamuoju įvykiu „liūtis“ pripažįstamas trumpalaikis smarkus lietus, kai per 6 valandas ar trumpesnį laiką iškrinta 15 mm ir daugiau kritulių.

Nagrinėjamu atveju tarp šalių ginčo nėra, kad įvykio metu buvo Taisyklių 4.4.1 ir 4.4.4 papunkčiuose įtvirtintus draudžiamųjų įvykių „liūtis“ ir „audra“ kriterijus atitinkanti meteorologinė situacija. Minėtas aplinkybes patvirtina Potvarkio duomenys ir draudiko surinkti duomenys apie įvykio metu buvusias meteorologines sąlygas. Tačiau draudikas, vadovaudamasis Taisyklių 6.11, 6.21 ir 6.24 papunkčiais, įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Taisyklių 6.11 papunktyje nustatyta, kad nedraudžiamuoju įvykiu yra pripažįstami apdraustam turtui dėl natūralaus susidėvėjimo, atmosferos drėgmės, rūdijimo, erozijos ir kitų panašių natūralių procesų padaryti nuostoliai. Ši išimtis taikoma tik tiesiogiai dėl šių procesų sunaikintam, sugadintam ar prarastam turtui, bet nėra taikoma turtui, kuris sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl draudžiamąjo įvykio, įvykusio dėl šių procesų.

Taisyklių 6.21 papunktyje įtvirtinta, kad nedraudžiamuoju įvykiu yra pripažįstamas pagrindinių pastato konstrukcijų (lubų, sienų, pertvarų, grindų ir pan.) suirimas ir skilimas. Taisyklių 6.24 papunktis nustato, kad nedraudžiamuoju įvykiu pripažįstamas nuostolių apdraustam turtui padarymas dėl blogo, netinkamo projekto, statybos, montavimo, grunto tyrimo darbų, dėl akivaizdžiai brokuotų, netinkamų dalių, medžiagų, įrengimų naudojimo.

Kaip minėta, draudikas, siekdamas pagrįsti įvykio požymių atitiktį Taisyklių 6.11, 6.21 ir 6.24 papunkčiuose įtvirtintiems nedraudžiamųjų įvykių kriterijams, rėmėsi Eksperto išvada. Eksperto išvadoje nurodyta, kad „lauko laiptinė atitolusi nuo pagrindinio pastato. Skirtingose vietose laiptinė atitrūkusi, įtrūkimai 24 mm ir 7 mm. Sandėliuko po laiptais sienos bei lubos įtrūkusios, nusilupę dažai, atšokęs tinkas, įtrūkimuose matomi voratinkliai, apnašos. Fasadas sutrūkinėjęs prie lauko laiptinės. Sutrūkinėjęs pastato fasadas. Sutrūkinėjusios vonios kambario plytelės. Sutrūkinėjusios plytelės san. mazge (įtrūkimo plotis apie 0,5 mm)“.

Apibendrinami žalos apdraustam pastatui priešasčių tyrimą, nepriklausomi ekspertai padarė išvadą, kad, „išanalizavus apžiūros metu surinktus ir pateiktus dokumentus, nustatyta, kad lauko laiptinė anksčiau jau buvo remontuota. Lauko laiptinės sienelė ties durų viršumi nuo pagrindinio pastato yra atitolusi 24 mm, o ties trinkelio siūle (laiptinės viršuje) laiptinė atitolusi 7 mm. Taip pat matosi, kad buvo ir didesnis tarpas, kuris šiuo metu yra užtaisytas remontiniu mišiniu. Remiantis pateikta informacija matyti, kad laiptai pastaruoju metu pasislinko apie 7 mm,

² Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 10 punktas.

³ Lietuvos Aukščiausiojo teismo 2019 m. birželio 27 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-221-403/2019; 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-143-313/2016.

likęs 17 mm pasislinkimas įvyko ankstesniu metu (laikotarpiu). Laiptų konstrukcija palaipsniui juda dėl netinkamai įrengtų pamatų. Defektai yra ilgalaikio nusidėvėjimo pasekmė".

Draudikas, siekdamas pagrįsti, kad įvykio metu buvęs stiprus vėjas ir lietus priežastiniu ryšiu nėra susiję su Eksperto išvadoje užfiksuotais defektais, rėmėsi Eksperto išvados papildyme nurodytais duomenimis, kad draudimo vietoje esančiam „aplinkiniam turtui - tokiai infrastruktūrai kaip tvora, gyvenamojo namo laikančiosioms konstrukcijoms ar kiemo aikštelė nebuvo padaryta žalos". Remdamiesi nurodytomis aplinkybėmis, ekspertai padarė išvadą, kad „vienkartinis intensyvios liūtys poveikis neturėjo esminės įtakos fiksuotiems ilgalaikiams ir struktūriniais defektams".

Draudikas taip pat pateikė Eksperto išvadą ir jos papildymą parengusio eksperto Y. Y. draudikui 2025 m. liepos 3 d. pateiktus papildomus paaiškinimus apie 2024 m. rugsėjo 2 d. atliktą draudimo vietos apžiūrą. Ekspertas pateiktuose paaiškinimuose pabrėžė, kad ekspertinio tyrimo metu buvo apžiūrėtas gyvenamasis namas ir jo aplinka – „kiemo trinkelės, tarp namo ir (duomenys neskelbtini) gatvės esanti tvora". Draudimo vietoje esančių objektų apžiūros metu nebuvo nustatyta „jokių vandens padarytos žalos požymių. Nėra išsiklaipiusios kiemo trinkelės". Remdamasis draudimo vietos apžiūros duomenimis, ekspertas nurodė, kad „trinkelių pagrindai, esantys apie 20-50 cm nuo trinkelių paviršiaus, nėra paveikti (neišplauti), aplink namą esanti pieva tai pat neturi prasėdimo požymių. Laiptų pamatai tikėtina yra žymiai didesniame gylyje, todėl ir vandens poveikis jiems turėjo būti žymiai mažesnis. Be to aplinkiniai statiniai, kaip pats pastatas ir kiemo tvora nėra suskilinėję".

Eksperto išvados papildyme ir 2025 m. liepos 3 d. eksperto draudikui pateiktuose paaiškinimuose nurodyta, kad „laiptų sėdimas atsitiko dėl netinkamo/nepakankamo pamatų konstrukcijos įrengimo". Ekspertas nurodė, kad „laiptai jau ir anksčiau buvo prasėdę – tai rodo vykdyti remonto darbai – užtaisyta siūlė". Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, ekspertas pabrėžė, kad žalos atsiradimo priežastis yra akivaizdi, „nes esami laiptai jau buvo anksčiau prasėdę ir to sėdimo priežastis yra nepakankamas jų įgilinimas".

Pažymėtina, kad Eksperto išvados ir jo papildymo duomenys neprieštarauja kitiems žalos byloje surinktiems duomenims⁴. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, jog UAB „Smart claims" 2024 m. rugpjūčio 14 d. atliktos draudimo vietos ir apdrausto turto sugadinimų apžiūros metu sudarytame Turto apžiūros akte buvo užfiksuoti skirtingo pobūdžio defektai. Draudimo objekto apžiūrą atlikęs UAB „Smart claims" ekspertas nustatė pastato lauko laiptinės atitrūkimą nuo pastato, nurodydamas, kad „trūkimas eina išorine lauko laiptų siena, matomas patalpoje po laiptais, bei ties laiptinės pakopomis". Ekspertas, atlikęs pastato vidaus defektų apžiūrą, taip pat užfiksavo įtrūkusią sieną vonios patalpoje ir šioje patalpoje sutrūkusias plyteles.

Siekiant pagrįsti Eksperto išvadoje ir jos papildyme nurodytos žalos apdraustam turtui priežasties atitiktį 2024 m. rugpjūčio 14 d. draudimo vietos ir apdraustų patalpų vidaus apžiūros metu užfiksuotiems defektams, UAB „Smart claims" ekspertai vyr. ekspertai E. X. ir E. E. 2025 m. liepos 8 d. parengė Ekspertinę nuomonę dėl defektų priežasties (toliau – Ekspertinė nuomonė). Ekspertinėje nuomonėje UAB „Smart claims" ekspertai nurodė, kad 2024 m. rugpjūčio 14 d. apžiūros metu buvo padarytos 43 draudimo vietos ir apdrausto turto defektų nuotraukos. UAB „Smart claims" ekspertai pabrėžė, kad draudimo vietos ir draudimo objekto nuotraukų bei Turto apžiūros akto duomenys buvo pakankami, siekiant kvalifikuotiems statybos ekspertams „analizuoti defektų kilimo priežastis, nagrinėti versijas, bei suformuluoti ekspertinę nuomonę".

UAB „Smart claims" ekspertai Ekspertinėje nuomonėje nurodė, kad „trūkimas trinkelėse ir sienoje jau buvo remontas iki apžiūros momento. Siūlėje, užtaisytoje cementiniu skiediniu, yra fiksuojamas naujas, iki 3 mm pločio trūkimas. Apibendrinant trūkimo pobūdį ir vietą daroma išvada, kad tai laikančios konstrukcijos – laiptinės pamato judėjimo/ sėdimo rezultatas".

Ekspertinėje nuomonėje, vertinant 2024 m. rugpjūčio 14 d. draudimo vietos apžiūros metu užfiksuotus duomenis, nurodyta, kad buvo „apžiūrėta aplinka aplink pastatą, betoninių trinkelių grindinys aplink statinio pamatus. Fiksuota, kad nuogrindos, atraminių sienelių ir trinkelių dangos būklė yra gera. Nėra fiksuojama dangos paviršiaus altitudžių pokyčio,

⁴ Remiantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 17 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015, suformuota eksperto išvados duomenų pakankamumo vertinimo praktika, pažymėtina, kad eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jei jos duomenys yra nuoseklūs ir neprieštarauja kitiems žalos byloje esantiems įrodymams, taip pat kai eksperto išvados duomenys yra pateikti, atlikus ekspertinį tyrimą bei gavus pagrįstus, neprieštaringo turinio ir išplaukiančius iš tyrimo eigos faktinius duomenis.

susiformavusių įdubų. Taip pat nėra fiksuojama pažeidimų gerbūvio elementams: aplink statinį esančiai vejai, augalams”.

Ekspertinėje nuomonėje taip pat pabrėžiama, kad „be aukščiau minimų skilimų ties laiptine, objekte fiksuoti kiti defektai, sukelti statybos darbų broko ir fizinio nusidėvėjimo: nuo lauko laiptinės nėra tinkamai surenkamas ir nuvedamas paviršinis vanduo. Vanduo nuteka šonine, tinkuota laiptinės siena, kas sukelia tinko/ apdailos atsisluoksniavimą, dėmes, apnašų formavimąsi. Kolonos apdailos plytelių atsisluoksniavimas apatinėje dalyje indikuoja apie tinkamos kolonos hidroizoliacijos nebuvimą. Kapiliarinė drėgmė per sąlyginai ilgą laiką suardo kljus, ko rezultate plytelės atsisluoksniuoja. Iš viršutinės dalies kolona yra veikiamą vandens, nutekančio nuo balkonų pagrindo, kas indikuojama pagal susikaupusias nuosėdas plytelių atlipimo lokaciją”.

Vertinant UAB „Smart Claims“ 2024 m. rugpjūčio 14 d. atliktos draudimo objekto apžiūros metu užfiksuotą „fasado struktūrinio tinko trūkumą“ priežastis, Ekspertinėje nuomonėje nurodyta, kad „pagal trūkimo pobūdį ir vietą, išorinio poveikio požymių nebuvimą sprendžiama, kad ties lango anga nėra tinkamai padarytas/ sustiprintas armavimas. Tinko ir apšiltinimo sluoksnio svoris sudaro dideles apkrovas sienų apatinėse dalyse, todėl sustiprintas armavimas ir tinkamas ankeravimas yra labai svarbūs technologiniai reikalavimai, kurių nepaisymas sukelia apdailos trūkumus, ir drėgmės skverbimąsi į apšiltinimo sluoksnį. Apatinėje dalyje yra atitrūkęs apšiltinimo sluoksnio užbaigimo profilis”.

Ekspertinėje nuomonėje, apibendrinant UAB „Smart Claims“ ekspertų apžiūros metu užfiksuotų defektų pobūdį, konstatuojama, kad „kad visi defektai yra ilgalaikių procesų rezultatas. Nėra fiksuota jokių požymių, defektų, kurie galėtų atsirasti staiga, dėl, savininko teigimu, 2024 m. liepos mėn. įvykusios liūtys. Defektai yra fizinio nusidėvėjimo ir statybos darbų broko sukelti padariniai, susiformavę per sąlyginai ilgą laiką. Modeliuojant liūtys poveikį, kuris galėtų sukelti laikančių konstrukcijų deformacijas, sėdimus, plyšius – t. y. defektus, fiksuotus objekte, aplink pastatą turėtų būti aiškiai identifikuojami didelio vandens kiekio judėjimo sukelti padariniai: aplink pamatus nusėdęs išplautas gruntas, dalinai atidengti pamatai ir pan.”.

UAB „Smart Claims“ ekspertai papildomai nurodė, kad 2024 m. rugpjūčio 14 d. atliktos draudimo objekto „apžiūros metu buvo padarytos kiemo, gerbūvio foto nuotraukos, kuriose nėra identifikuojama jokių lietaus vandens padarinių, galinčių sukelti/ įtakoti apibudintus statinio defektus”. Ekspertinėje nuomonėje pabrėžiama, kad 2024 m. rugpjūčio 14 d. sudarytame Turto apžiūros akte pareiškėjas nurodė, jog paskutinis apdrausto pastato remontas buvo atliktas 2010 metais. Ekspertų vertinimu, remiantis apdrausto pastato apžiūros metu nustatytos apdailos, konstrukcijų būklės duomenimis, tikėtina, kad pareiškėjo nurodyta atlikto pastato remonto data yra tiksli, tačiau ekspertai nesutiko su pareiškėjo nurodytais duomenimis, kad apdrausto pastato defektai atsirado 2024 m. liepos 29 d. liūtys metu. Ekspertai pabrėžė, kad pareiškėjo nurodytos aplinkybės prieštarauja ekspertų surinktiems duomenims, patvirtinantiems, jog „laiptai ir trūkimas sienoje jau buvo remontuoti, ir kad remonto vietoje jau yra susiformavęs naujas trūkimas”.

Ekspertinėje nuomonėje daroma išvada, kad „trūkimas lauko laiptinėje yra susiformavęs iki 2024.07.29 liūtys, jau remontuotas, ir vėl sutrūkęs. Apžiūros metu nėra fiksuojama jokio kito išorinio poveikio požymių, galinčio sukelti, ar įtakoti minimų trūkimų atsiradimą”. UAB „Smart Claims“ ekspertai pabrėžė, kad su jų vertinimu sutampančią išvadą taip pat pateikė ir Eksperto išvadą bei jos papildymą parengę ekspertai.

Ekspertinėje nuomonėje patvirtinama Eksperto išvadą ir jos papildymą parengusių ekspertų išvadą, kad apdrausto pastato trūkimo priežastimi yra „statybos darbų brokas dėl per silpnų pamatų. Laiptinės pamatas pasėdo pagrindinio pastato atžvilgiu, kas ir sukėlė trūkumus. Ekspertine nuomone, objekto trūkiai ir informacijos visuma aiškiai indikuoja, kad defektai atsiradę dėl nevienodo laikančios konstrukcijos/ pagrindo sėdimo. T. y.: laiptinės pamatas pasėdo pagrindinio pastato atžvilgiu, kas ir sukėlė laiptinės atitrūkimą nuo pastato. Todėl skiriasi ir trūkimų plotis: viršuje 24 mm, o apatinėje dalyje: 7 mm”.

Ekspertinėje nuomonėje ekspertai papildomai nurodė, kad jie „atkreipia dėmesį ir į savininko klaidinančią nuomonę dėl defektų pastebėjimo datos, kuri yra ženkliai ankstesnė nei nurodoma liūtys data. Savininkas negalėjo nepastebėti, nežinoti pagrindinės laiptinės aiškiai identifikuojamų remonto darbų – siūlės, vizualiu vertinimu apie 2,5 cm pločio užtepimo kitos spalvos, nei trinkelės, datos”.

Vertinant ginčo šalių pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje⁵ konstatuojama, kad Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio nuostatos įtvirtina draudiko pareigą, pasinaudojant jam suteiktomis teisėmis, nustatyti draudžiamąjį įvykį ar jo nebuvimą, kitas draudimo išmokai mokėti reikšmingas aplinkybes, o kitiems draudimo santykių dalyviams nustato pareigą pateikti draudikui visus turimus draudimo sutartyje nurodytus ir draudiko reikalaujamus dokumentus bei informaciją. Dėl to kilus šalių ginčui dėl pirmiau nurodytų aplinkybių, lėmusių draudiko atsakymą mokėti draudimo išmoką, draudikas turi pareigą pateikti duomenis, pagrindžiančius jo sprendimą nemokėti draudimo išmokos, o kiti draudimo santykių dalyviai, juos ginčydami, privalo pateikti jų argumentus ir nurodomas aplinkybes patvirtinančius įrodymus⁶.

Pažymėtina, kad pareiškėjas nepateikė jokių Eksperto išvadą, jos papildymą ir Ekspertinę nuomonę paneigiančių objektyvių įrodymų⁷, kurie patvirtina žalos apdraustam turtui atsiradimo priežasties atitiktį Taisyklių 6.11, 6.21 ir 6.24 papunkčiuose įtvirtintoms nedraudžiamąjį įvykio sąlygoms. Pareiškėjas, siekdamas nuginktyti draudiko sprendimą atsakyti išmokėti draudimo išmoką, rėmėsi Potvarkio duomenimis apie „liūtis“ ir „audros“ kriterijus atitinkančią meteorologinę situaciją pareiškėjo nurodytą įvykio dieną. Taip pat pareiškėjas teigė, kad draudikas prieš Draudimo sutarties sudarymą tinkamai neatliko pareigos atlikti draudžiamo turto apžiūrą ir įvertinti draudimo riziką. Be to, pareiškėjas nurodė, kad jis tinkamai vykdė ikisutartinę informacijos, reikšmingos draudimo rizikai įvertinti, atskleidimo pareigą ir kad jis Draudimo sutarties galiojimo metu nepažeidė draudėjo pareigos informuoti draudiko apie draudimo rizikos pasikeitimą.

Vertinant pareiškėjo nurodytas aplinkybes, kuriomis jis remiasi, kaip savo reikalavimų pagrindu, pažymėtina, kad vien tik pareiškėjo pateikti duomenys apie pareiškėjo nurodytą įvykio dieną⁸ buvusias Taisyklėse įtvirtintus „liūtis“ ir „audros“ kriterijus atitinkančias meteorologines sąlygas, nepateikus nurodytų gamtinių jėgų poveikį apdraustam turtui patvirtinančių objektyvių įrodymų, negali pagrįsti, kad Eksperto išvadą parengusių ir UAB „Smart claims“ ekspertų nustatyti staiga ir netikėto įvykio defektų pobūdžio neatitinkantys sugadinimai (apdrausto pastato skilimai, įtrūkimai) buvo padaryti dėl stipraus vėjo ir smarkaus lietaus poveikio.

Atsižvelgiant į pareiškėjo nurodytas aplinkybes dėl draudėjo sutartinių pareigų vykdymo tinkamumo ir draudiko prieš Draudimo sutarties sudarymą netinkamai įvertintos draudimo rizikos, pažymėtina, kad draudikas sprendimą atsakyti išmokėti draudimo išmoką priėmė ne dėl draudėjo ikisutartinės ar Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu draudimo rizikos vertinimui reikšmingos informacijos atskleidimo pareigų netinkamo vykdymo, tačiau draudikas atsakė pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką, vertindamas, kad įvykio požymiai atitinka nedraudžiamąjį įvykio sąlygas.

Pažymėtina, kad draudiko draudimo rizikos vertinimui būtinos surinkti informacijos apimtis nustatyta Taisyklų 12.1.1. papunktyje. Šioje Taisyklių sąlygoje nurodyta, kad esminėmis aplinkybėmis, apie kurias draudėjas privalo informuoti draudiką, yra laikoma informacija apie būstą (statybos, rekonstrukcijos ir remonto metai, konstrukcija, plotas, apsaugos priemonės), patirtų žalų istorija, informacija apie kitas to paties turto draudimo sutartis.

Taisyklių 12.1.3 papunktyje nurodyta, kad draudėjas draudikui turi suteikti galimybę apžiūrėti draudžiamą turtą. Pažymėtina, kad Taisyklių 12.1.3 papunktyje buvo įtvirtinta tik draudiko teisė, o ne pareiga atlikti draudžiamo pastato apžiūrą. Minėta Taisyklių sąlyga iš esmės atitinka CK 6.994 straipsnio 1 dalies nuostatas, pagal kurias nustatyta draudiko teisė atlikti draudžiamo turto apžiūrą⁹. Todėl nei Draudimo sutarties, nei CK nuostatos neįpareigojo draudiko prieš Draudimo sutarties sudarymą atlikti detalią draudžiamo pastato konstrukcijų apžiūrą ir/ar atlikti pastato pamatų ir gruntų tyrimą. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo pagrįstomis pripažinti pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad draudikas, prieš Draudimo sutarties sudarymą neatlikęs

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. kovo 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-117-686/2017.

⁶ Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 12 ir 178 straipsniai.

⁷ Pvz. Eksperto išvadą paneigiančio kito ekspertinio įvykio priežasčių vertinimo; kitų įrodymų, patvirtinančių įvykio metu buvusių gamtinių jėgų poveikį apdraustam turtui ir patvirtinančių, kad Eksperto išvadoje užfiksuoti apdrausto turto defektai yra gamtinių jėgų pasekmė ir pan.

⁸ Kaip minėta, pareiškėjas draudikui pateiktame pranešime apie įvykį nurodė tik galimą įvykio datą, kadangi, pareiškėjo teigimu, įvykio dieną jis nebuvo apdraustame pastate.

⁹ CK 6.994 straipsnio 1 dalis nustato, kad prieš sudarant draudimo sutartį draudikas turi teisę apžiūrėti draudžiamą turtą, o jeigu reikia, savo lėšomis paskirti ekspertizę jo vertei nustatyti.

draudžiamo turto pamatų ir grunto tyrimo, įvykus įvykiui, negali remtis jų galimo netinkamo įrengimo aplinkybėmis.

Pažymėtina, kad draudikas, siekdamas pagrįsti aplinkybes, jog jis prieš Draudimo sutarties sudarymą tinkamai atliko draudimo rizikos vertinimo pareigą, 2025 m. liepos 3 d. Lietuvos bankui pateikė draudiko draudimo produktų platintojo F. Y. paaiškinimus, kad draudžiamo pastato apžiūra buvo atlikta 2024 m. vasario mėnesį. Draudimo produktų platintojas pateikė prieš Draudimo sutarties sudarymą atliktos draudžiamo pastato būklės įvertinimui darytas draudimo objekto nuotraukas. Minėtų nuotraukų duomenys patvirtina, kad prieš Draudimo sutarties sudarymą buvo vertinama vizualiai matoma draudžiamo pastato būklė. Kadangi nei teisės aktai, nei Draudimo sutarties sąlygos neįpareigojo draudiko prieš Draudimo sutarties sudarymą atlikti išsamaus draudžiamo pastato būklės vertinimo ir/ar ekspertinio galimų draudimo objekto defektų tyrimo, todėl nėra pagrindo teigti, kad draudikas dėl prieš Draudimo sutarties sudarymą neatlikto draudžiamo pastato pamatų ir grunto vertinimo turi išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią po pareiškėjo pranešimo apie įvykį užfiksuotą pastato pamatų defektų remonto išlaidas.

Be to, pažymėtina, kad Lietuvos bankui pateikti draudimo liudijimo duomenys patvirtina, jog draudikas prieš Draudimo sutarties sudarymą surinko visą Taisyklių 12.1.1 papunktyje nurodytą informaciją¹⁰. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo pagrįstomis pripažinti pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad draudikas, galimai netinkamai sudaręs Draudimo sutartį, neturi pagrindo dėl įvykio pareiškėjui atsisakyti išmokėti draudimo išmoką.

Atsižvelgiant į Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1–3 dalyse įtvirtintas draudimo sutarties šalių pareigas įvykus įvykiui, taip pat kasacinio teismo suformuotą minėtų teisinių santykių, kilus civilinio pobūdžio ginčui, aiškinimo ir taikymo praktiką, pažymėtina, kad draudikas įrodymais pagrindė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, tačiau pareiškėjas, ginčydamas draudiko sprendimą, nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių pareiškėjo nurodytas žalos apdraustam turtui dėl liūties ir audros atsiradimo priežastis. Todėl, apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes ir, remiantis pateiktų įrodymų visumos įvertinimu, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas įvykį pripažinti draudžiamuoju ir dėl įvykio išmokėti 26 811,66 Eur draudimo išmoką yra atmetinas, kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

¹⁰ T. y. draudimo liudijime yra nurodyti apdrausto pastato statybos metai, jo konstrukcija, pastato plotas.